

סיוטה של כל בת טיפש עשרה הוא שתאלץ לגשת אל הנשיקה הראשונה עם ברזלים על השיניים. למרות שקיימים היום כמה עזרים מתוחכמים יותר ובולטים פחות ליישור שיניים, כבודם של הברזלים האיזמים עדיין במקומו מונה.

אבל הקורבן הוא, במקרים רבים, הכרחי. שיניים ולסתות שלא יושרו בזמן, עלולים להשפיע על כל מבנה הפנים ולגרום לנזק שאחר כך לא ניתן לתקן. נו. ד"ר רפי רומנו, יו"ר האגודה האורתודונטית בישראל, ממליץ להביא ילדים לבדיקה ראשונית אצל אורתודונט כבר בגיל שבע. "בשלב הזה, שבו מתחלפות השיניים", הוא אומר, "יש חשיבות לבדיקה של תקינות התהליך".

- מה יכול להשתבש?

"שיניים 'כלואות' שלא מצליחות לבקוע, שיניים 'תועות' שיוצאות כעמדה לא תקינה, ליקויים בגדילת הלסתות ועוד. נוצרות גם בעיות של חוסר התאמה בין גודל הלסת לגודל השיניים. זאת תופעה שמתרחבת בשנים האחרונות. גודל הלסת הולך וקטן כדי להתאים את עצמו לסוג המזון שאנחנו אוכלים, בעוד שגודל השיניים נשאר כשהיה. זאת הסיבה שיש לעקור שיני בינה במקרים רבים ולפעמים הן אינן מופיעות כלל מחוסר מקום. מדובר בבעיות שאם לא מתחילים לטפל בהן בגיל מוקדם, עלולים להיווצר אחר כך ליקויים בהתפתחות הלסתות שלעתיים קשה מאוד לתקן".

- כל ילד צריך לעבור את הבדיקה?

"מומחים לרפואת שיניים בילדים הם לרוב בעלי ידע בסיסי באורתודונטיה, אבל לעתים הם לא מודעים לבעיות שעלולות להתעורר ולכן מומלץ שאורתודונט מומחה יעיד מבט. גילוי מוקדם יכול לפשט את הטיפול ובמקרים רבים אף למנוע אותו".

- איך מיישרים ביום שיניים ולסתות?

"קיים מגוון של מכשירים, שחלקם קבועים ומוזרזים בתוך הפה וחלקם ניידים. חלקם מיועדים לשיניים, אחרים ללסתות. כמו כן קיימים מכשירים חיצוניים, שנעזרים בצוואר או בראש כדי להוסיף עוגן לתווה, כמו רסנים ומסכות פנים. יש כיום גם כמה חידושים מהפכניים בתחום. ניתן למשל לבצע סריקת פה ולהעביר את הנתונים כאינטרנט להכרה בארצות הברית. החברה שולחת בחזרה מודל ממוחשב עם המכשירים המתאימים למקרה, ברמת דיוק שלא היתה מוכרת עד היום. חידוש נוסף הוא טיפול במכשור בלתי נראה. מדובר בעזרים שמודבקים בחלק הפנימי של הפה ולא נראים מבחוץ".

- מציצת אצבע מעוותת את השיניים והלסתות?

"אם היא נמשכת רק עד גיל שלוש-ארבע, רוב הנזק ייעלם. בגילאים מאוחרים יותר יש לזה השפעה גדולה על מבנה הלסתות. הלסת העליונה הופכת צרה ומחודרת".

"ד"ר רומנו מבקש להתריע בהודמנות זו על תופעה של רופאי שיניים המציגים את עצמם

כאורתודונטים, למרות שלא הוסמכו לעסוק בתחום. "לצערנו, על פי חוק רפואת השיניים הקיים בישראל ובמדינות רבות בעולם, כל רופא שיניים רשאי לעסוק בכל תחומי רפואת השיניים. המומחיות ביישור שיניים מחייבת תוכנית לימודים של שלוש וחצי שנים לפחות במסודות מוכרים, ולאחר מכן עמידה בבחינות של משרד הבריאות וקבלת רישיון מומחה. רק בעל רישיון כזה רשאי לקרוא לעצמו אורתודונט".

- ומה קורה בשטח?

"בשטח, רופאים רבים שמכנים את עצמם אור" תודונטים עובדים ללא רישיון מומחה. בנוסף על כך נפתחו לאחרונה בארץ קורסי בוק להכשרת אורתודונטים, שנערכים בבתי מלון במהלך כמה סופי שבוע. בסיום ה'קורס' מקבלים המשתתפים תעודה, שאין כל קשר בינה לבין מומחיות בתחום. האגודה האורתודונטית בישראל, שאני עומד בראשה, פועלת כמשותף עם הסתדרות רופאי השיניים בהגשת תביעות משפטיות נגד הגופים המארגנים את הקורסים הללו וממליצה למטופלים לברוק היטב מי מטפל בהם. כמה מרפאות ציבוריות מעסיקות רופאי שיניים חסרי הכשרה מתאימה ביישור שיניים כאורתודונטים, תוך ניצול בורותו של הציבור. הנוק שעלול להיווצר מטיפול בירי אדם שאינו מוסמך עלול להיות בלתי הפיך, כולל נזק לשיניים ונזק אסתטי שלא ניתן לתקן".